

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 24 hallituksen esityksestä laeiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain sekä sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 5 päivänä lokakuuta 1993 lähettänyt sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 185 laeiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain sekä sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 5 §:n muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valtiokunnassa olleet kuultavina esittelijä Jaakko Hannula ja erikoistutkija Carin Lindqvist-Virtanen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä, toimitusjohtaja Taisto Paatsila Maatalousyrittäjien Eläkelaitoksesta ja jaostopäällikkö Kaarina Knuuti Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakia muutettavaksi siten, että pakollisen työvahinkoturvan soveltamispiiriä supistettaisiin siten, että kahden maataloushehtaarin sijasta pakollinen turva koski vähintään viiden hehtaarin viljelmällä työskentelevää maatilatalouden harjoittajaa. Työvahinkoturvan edellytyksenä oleva työtulon alaraja korotettaisiin työntekijäin eläkelain mukaisen työansion vähimmäismäärää vastaavaksi. Turva koski pääsääntöisesti vain maatalousyrittäjien eläkelain nojalla vakuutettuja maatalousyrittäjiä. Muut maatalousyrittäjät saivat vapaaehtoi-

sen tapaturmavakuutuksen työvahinkojen varalle.

Sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamista maatalousyrittäjille ehdotetaan muutettavaksi siten, että päivärahan korvaustaso alennettaisiin 100 prosentista 75 prosenttiin maatalousyrittäjien työtulosta.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

Ongelmallinen on nuorten niin sanottujen ilmaisvakuutettujen aseman muutos, koska he eivät esityksen myötä enää kuulu pakollisen tapaturmavakuutuksen piiriin. Siksi tilannetta on seurattava.

Valtiokunta edellyttää, että maatalousyrittäjille jaetaan perusteellista tietoa lainmuutoksen merkityksestä nykyisten niin sanottujen ilmaisvakuutettujen perheenjäsenten aseman kannalta.

Hallituksen esityksen perusteluihin viitaten sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta pitää esityksiä tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Näin ollen valtiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valtiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina ja jäsenet Ala-Harja, U. Anttila, Antvuori, Hiltunen, Hurskainen,

Kemppainen, Mutttilainen, Perho-Santala, Puhakka, Puisto ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsenet Koistinen, P. Leppänen, M. Pietikäinen ja Saari.

Vastalause

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakia esitetään heikennettäväksi siten, että ns. ilmaisvakuutetut eli lähinnä perheenjäsenet poistetaan lain piiristä. 30 000 ilmaisvakuutetulle sattuu vuosittain 850 tapaturmaa. Nämä maatalouden työhön osallistuvat henkilöt ovat usein 14—17-vuotiaita nuoria. Koska työtapaturmista yli puolet sattuu henkilöille, joiden työkokemus on alle kaksi vuotta, tulisi nuoria erityisesti suojella. Vapaaehtoiset vakuutukset eivät anna mielestämme riittävää turvaa. Tapaturman seuraukset voivat olla nuoren koko tulevaisuuden kannalta dramaattiset. Siksi ehdotamme, että kumottavan 4 §:n tilalle otetaan uusi 4 §, jotta erityisesti

nuoret olisivat edelleen vakuutuksen piirissä. Tämä pitäisi ottaa huomioon vakuutusmaksua korottavasti, mikä edellyttäisi myös 17 §:n muuttamista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukseen lisättäisiin uusi näin kuuluva 4 §:

4 §

Tämä laki koskee myös sellaista työvahinkoa, joka sattuu henkilölle, joka tekee maatalousyrittäjätöitä perheyrityksen jäsenenä.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1993

Marjatta Stenius-Kaukonen

Pekka Leppänen